

*El desplegament urbanístic modern és propens a la conjunció de municipis veïns...
Aquesta tendència a la conurbació cal aprofitar-la per a la coordinació de serveis sota autoritats pròpies, iguals dins les comunitats que s'estableixin, sense predomini unilateral de cap mena, qualsevol que pogués ésser la desigualtat demogràfica de les entitats municipals acoblades.
És de doldre que les susdites conurbacions s'hagin produït sense un pla premeditat.
D'aquesta imprevisió en resulten compenetracions caòtiques obstaculitzadores de la vialitat i entorpidores de molts altres serveis municipals, o sobrepassades en llurs serveis comuns.
Això ha fet que per tal d'evitar-ho i àdhuc corregir-ho, s'hagi recorregut a l'estudi i establiment de plans urbanístics generals, amb el suport dels poders públics, bo i enfocant les necessitats i les activitats humanes dels municipis corresponents amb els problemes econòmics i financers que plantegen, de cara al futur.
Aquesta és avui la tendència humana a aglomerar-se en les urbs d'activitats múltiples, superficialment irradiadores però en realitat promotores de moviments de convergència.
Els resultats són la massificació d'una societat desfiguradora de la convivència, destorbadora de la família, negligidora de l'home.
Aquests fenòmens geodemogràfics van tan de pressa que els plans ben intencionats dels poders públics sovint són superats abans que es realitzin o abans que s'acabin.*

Pau Vila i Dinarés (1881-1980)

1.- Que és el Camp ?

És un fet històric que es remunta al segle XIV,(La Vegueria del Camp 1356-1715) ?. Són el seus trets geogràfics els que ens porten a pensar-ho com un tot ? o bé és una realitat composta per un conjunt de ciutats que acullen projectes i activitats impossibles d'entendre i de dur a terme sense els estrets vincles que les suporten ?. *El Camp és ciutat*, es diu al pròleg del llibre “*Arquitectura del Camp*”, publicat pel Col·legi d'Arquitectes de Tarragona l'any 1995.

Aquesta és avui una realitat que supera voluntats i models territorials i a la que, almenys fins ara, no li hem previst un camí planer i fàcil. Sovint hem estat més espectadors, moltes vegades crítics, que no pas actors, i en el millor dels casos senzillament no hem actuat. La força d'aquesta realitat és tan important que sense ella molts dels grans projectes executats, no s'haurien dut a terme.

L'esperit del Camp té força i és tossut, ens sobrepassa i imposa les seves regles. Menys mal, gràcies a això no hem perdut alguns dels grans projectes que avui ens ajuden a identificar-nos i a donar-nos a conèixer en el món.

Que fa que es doni aquest fet ?. Aquest no és un fenomen aïllat. Els àmbits metropolitans i/o les conurbacions urbanes són quelcom conegut i estudiat i molt freqüentment regulat per un òrgan únic, que amb més o menys poder executiu, pensa i preveu de manera unitària per tot el conjunt.

És d'això del que creiem que ha arribat el moment no tan sols de parlar-ne sinó de fer un pas més i concretar l'ens que ens agrupi i obligui a resoldre els grans temes amb consens.

2.- Abast territorial.

El Camp històric és el conformat per les ciutats de Reus, Tarragona i Valls amb el conjunt de nuclis i municipis del territori delimitat pels tres primers. Aquests fet va ser l'origen del Pla dels 21 municipis i molt més tard de la constitució del Consorci del Camp de Tarragona en el que, contra tota lògica, s'hi inclouen tots els municipis de les comarques de l'Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès. Aquest extens territori té poc a veure amb quelcom que es pugui entendre com una unitat complexa actuant de forma cohesionada. Aquest conjunt de comarques conformen un àmbit administratiu que ha rebut el nom El Camp, coincidència que no ens ha de confondre amb el que avui ens porta aquí. El nostre és un territori molt més proper i amb vincles mesurables que ens permeten assegurar, sense por a equivocar-nos, que intercanvia energies i que d'aquest intercanvi n'obté uns valors que repercuten sobre tot el seu conjunt.

Ara bé quin és aquest sistema i quins són els seus límits, no són preguntes fàcils de contestar. És en aquest dubte en el que ens acollim per tal de fer una proposta prudent que, sorgint del nucli indiscutible de la conurbació, es guanyi la credibilitat i demostrï com és d'oportú, positiu i necessari que siguem capaços d'avançar-nos en les propostes, demostrant que podem arribar a consensuar un document que defineixi i reguli i defensi els trets fonamentals d'aquest territori.

És per aquest conjunt de raons que creiem que la mesa de reflexió, prèvia a l'elaboració de les propostes de refundació del Consorci, ha d'estar formada pel municipis de Reus, Tarragona i Vila-seca. La conurbació, en aquest tres municipis és un fet innegable, és aquí on tenim els pes demogràfic, les activitats productives i les infraestructures, és aquí on el territori és cada dia més petit i on el sòl lliure és escàs, tot resultat del compliment dels seus plans municipals però mai fet des d'una visió global que garanteixi la coherència del resultat obtingut com a suma de voluntats i en execució de les previsions convingudes.

3.- Un únic sistema.

De fet algunes raons que ens porten a entendre-ho així ja han estat exposades, recordem-les i trobem-ne d'altres.

És un territori de límits geogràfics força clars, amb una morfologia i paisatge quasi bé idèntics i amb una posició estratègica, enfront de l'eix mediterrani amb sistemes ortogonals, que ens porten, amb facilitat, a les terres de l'interior. Amb una població censada al voltant dels 400.000 habitants, amb una forta tendència a l'alça, tant natural com induïda pel Planejament Territorial; la presència de la gran indústria del petroli i els seus derivats que consoliden l'establiment i donen lloc a l'assentament de la gran indústria química; la força de la indústria del turisme i finalment el conjunt d'infraestructures que els hi donen servei, fan de tot plegat un sistema difícilment imaginable sense alguna d'aquestes peces, la presència de totes elles és garantia del seu equilibri.

Què fer amb aquest sistema, com mantenir aquest equilibri, com fer que els seus components, més enllà de tractar-se de fets quasi casuals, siguin el resultat de

quelcom volgut i previst. Com fer que tot plegat no malmeti els signes de identitat d'un paisatge de qualitat i alhora estar atents a quines són les infraestructures que tot plegat necessita per fer-ho durable i sostenible en el temps, són preguntes que tan sols tenen resposta si el sistema s'entén com un tot i sí es pensa i treballa amb aquesta mateixa lògica.

4.- L'escala Territorial.

Entre el nucli d'origen i l'abast final hi ha d'haver un procés de reflexió i consolidació i una idea clara de cap a on creiem que cal anar. Aquest fet ens portarà, entre d'altres, a tenir que decidir quins són els límits territorials del consorci renovat.

La mobilitat obligada, l'accessibilitat als grans equipaments públics i l'existència i capacitat de les grans infraestructures són paràmetres que ens ajuden a delimitar l'abast territorial d'una conurbació. El coneixement precís d'aquests indicadors constitueix una part important de la documentació del Pla Territorial Parcial del Camp de Tarragona i és amb aquest coneixement que el Pla ha establert la necessitat de disposar d'un document d'ordenació urbanística, de caràcter supramunicipal, que primer delimiti i després ordeni l'àmbit de la conurbació central.

La delimitació per excés dóna lloc a escenaris desmesuradament grans, en els que els projectes ja no són comuns i pels que la resposta i/o l'establiment de previsions ens porta a un altre nivell de necessitats molt diferents de la ciutat de ciutats que és el Camp.

Retornem al nucli, aquest no pot ser altre que el que conformen les termes municipal de La Canonja, Reus, Tarragona i Vila-seca, suport físic de tot el sistema. Aquí hi tenim gran part de la indústria, en seu abast més ampli, i aquí hi tenim, o hi passen, totes les grans infraestructures del transport. El sistema és tan potent que, gran part del que ofereix i demanda no es troba en el seu interior, haurem de parlar doncs d'altres territoris estretament vinculats, però ja hi arribarem, resollem primer el nucli i serem capaços després d'atendre les perifèries.

5.- Inconvenients de no fer-ho.

Els agents econòmics que actuen i promouen en el nostre territori ja fa temps que pensen sense límits administratius, denominacions com Costa Daurada, Indústria Química i la seva AEQT, centres de lleure i tants altres, ens avancen en el temps i demostren que tan sols pensant en gran és possible dur a terme i fer entendre grans idees. El mateix passa amb les administracions supramunicipals, l'Estat i la Generalitat, necessiten i atenen millor solucions consensuades amb els agents locals, la manca d'aquest consens els porta a implantar el seva proposta sovint no volguda per cap dels interessats.

Quan aquests agents busquen interlocutors, quan reclamen millors serveis i infraestructures, necessiten trobar l'òrgan que, com ells, pensi i actuï en un territori ampli sense límits sobrevinguts. Aquests, al cap i a la fi, hi són, necessitem trobar-ne d'altres i per això necessitem explicar el sistema com un tot. Un sistema amable i

facilitador en el que les propostes son ateses i enteses des de la doble vessant que suposa fer-les possibles i alhora mantenir l'ordre i la qualitat del nostre territori.

De no fer-ho en resulta que o bé no som capaços de donar resposta i es perd la proposta o bé quan aquesta es prou forta supera la manca d'interlocutors i acaba implantant-se quasi convençuda que no hi ha altre autoritat que ella mateixa.

Avançar-se i planificar permet alhora preservar i reservar sòls per a cada activitat. L'ordre territorial no s'obté com a suma d'ordres menors ni com a resultat de implantacions singulars.

6.- Encara hi som a temps.

El territori, suport de tota activitat, és limitat i finit però no la seva capacitat d'acollir noves propostes, aquestes arribaran, de fet estan arribant, i donaran lloc a noves infraestructures, generaran necessitats de serveis avui inexistents, en definitiva requeriran sòl on assentar-se. Preveure quins indrets són aptes per acollir noves implantacions, quins, per contra, cal que siguin preservats de tota transformació, pels seus valors naturals, paisatgístics o be, senzillament; per ser inadequats per a determinats usos, és la feina que ens queda per fer.

Tan sols treballant en un territori no fragmentat artificialment serem capaços de trobar l'ordre necessari per a donar resposta a les grans exigències del moment. Això ens ha de permetre acollir i captar noves activitats econòmiques i alhora donar resposta a temes tan importants com l'estalvi de sòl, l'estalvi energètic, la mobilitat, la diversitat d'usos i activitats i tants d'altres que avui són necessaris per a garantir creixement equilibrat i sostenible.

La capacitat d'acollir noves activitats, per si sola ja fa imprescindible la previsió, l'anticipació i la posta en valor de les nostres possibilitats, encara que tan sols fos per donar-nos a conèixer ens cal poder explicar el territori en el seu conjunt, tan sols així és comprensible i tan sols així serem capaços de transmetre les grans bondats del Camp.

7.- Per on començar ?

Del convenciment de diferents col·lectius que s'han pronunciat al respecte i de la necessitat de disposar d'un ens que resolgui aquestes propostes n'és una mostra el pensament comú que ens porta a debatre aquesta qüestió, del com seguir ja és quelcom que cal decidir plegats.

La realitat econòmica del moment, la singularitat del nostre entorn proper i l'anunci i coneixement de inversions públiques i privades, de nou, reclamen l'existència d'un interlocutor únic que disposant de la força que li donaria el consens previ, pugui atendre els agents que han de promoure aquestes noves realitats i alhora els hi pugui exigir, de manera raonada, que la seva actuació sigui respectuosa amb la realitat del Camp i que esdevingui, amb garantia, font de riquesa de creixement durable sense

malmetre la seva identitat, i sense alterar els seus valors que sens dubte, són els que l'han fet pensar en implantar-se en aquest indret.

Res no es nou però quasi tot encara esta per fer, els grans projectes del turisme i del lleure, el futur de la gran industria, la seva transformació i ampliació, son realitats que provenen de la inversió privada però impossibles de dur a terme, o sense cap futur, sí no van acompanyades de grans inversions públiques en el camp de les infraestructures.

La xarxa viària requereix reprendre i finalitzar les obres aturades; el mateix passa amb la xarxa ferroviària, l'execució de l'estació del Camp i els seus serveis complementaris, l'ample europeu és una necessitat improrrogable pel nostre port; el propi port i els seus futurs creixements és quelcom que ens a d'interessar, l'aeroport i la seva posició alhora central i molt propera a la nova estació convida a pensar en temes d'intermodalitat no atesa, aquests són tan sols alguns dels temes més importants i alhora més urgents.

8.- Àmbits competencials

Caldrà deixar per més endavant el debat sobre quines han de ser les competències de l'òrgan que s'acabi creant i de qui haurà de rebre-les. La seva credibilitat i longevitat cal fonamentar-les més en la demostració de la seva capacitat d'assolir consensos que no pas en la imposició d'unes competències no guanyades.

Aquest ens hauria de rebre dels seus fundadors l'encàrrec d'impulsar, gestionar i en el seu cas redactar documents d'abast plurimunicipal i aquests encàrrecs porten implícits la necessitat d'assolir els consens repetidament assenyalat. Amb aquest procés assolit es podria arribar fàcilment a l'acord entre les parts.

9.- Projectes cap d'avanters

Xarxa ferroviària, passatgers, mercaderies, tercer fil, alta velocitat, estació del camp, estacions locals.

El port i l'aeroport.

Xarxa viària, A7, 240, 420, trams urbans, cost del traspàs, desafectacions.

Transport públic interurbà.

Xarxes de serveis, xarxa elèctrica, xarxes d'aigua, xarxa de gas.

Tractament dels residus.

La preservació del paisatge, la creació de grans rutes.

La xarxa de salut.

L'intercanvi de serveis.

L'ensenyament, la Universitat.

Etc.,etc.

10.- Conclusions i Propostes

No ens cal cap gran infraestructura per iniciar aquest projecte, calen les idees i la il·lusió que el Camp ens transmet, que una vegada més aconseguim que ens trobem per parlar-ne.

Els màxims responsables dels municipis fundadors, han de fer el primer pas, assolir el primer consens i aquest no ha de ser cap altre que plegats convenir que cal posar-s'hi.

El cost econòmic d'aquesta petita estructura l'han d'assumir els seus socis, sens perjudici que la Diputació, en tan que ens supralocal, hi pugui ser present i alhora aportar recursos pel seu funcionament. Cal disposar d'una seu fora de les pròpies dels municipis adherits, l'abast de la qual pot ser molt reduït.

Tarragona, novembre de 2015